

K životnému jubileu Oskára Elscheka

V júni 2011 oslávil významné životné jubileum dlhoročný pracovník Ústavu hudobnej vedy SAV, v rokoch 1970 – 1990 Sekcie hudobnej vedy Umenovedného ústavu SAV a po obnovení Ústavu hudobnej vedy SAV v rokoch 1990 – 1997 jeho riaditeľ, prof. PhDr. Oskár Elschek, DrSc. Ako etnomuzikológ a etnoorganológ patrí k pokračovateľom európskej línie etnomuzikologického výskumu, ktorá sa zakladala na rozvíjaní štúdia ľudovej hudby najmä v kontexte muzikológie. Je autorom jednej z rešpektovaných a diskutovaných systematík hudobnej vedy, ktorá sa usiluje pri diverzifikácii hudobnej vedy v druhej polovici 20. storočia na viaceré odbory, subdisciplíny a špecializácie hľadať prostredníctvom systému ich nového usporiadania novú vnútornú integritu muzikológie. K hudobnej vede pristupoval od začiatku ako k vednej oblasti s vysokým stupňom komplexnosti, ktorá sa odráža nielen v hierarchickom vnútornom členení muzikológie, ale aj v jej vonkajších vzťahoch – pri spolupráci s inými vednými odbormi, a to nielen spoločenských a humanitných vied, ale aj vied prírodných a technických.

Oskár Elschek (nar. 16. júna 1931 v Bratislave) absolvoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave dvojodborové štúdium hudobnej vedy a estetiky. Po ukončení štúdií roku 1954 nastúpil do Ústavu hudobnej vedy SAV v Bratislave, kde pôsobil až do odchodu do dôchodku koncom roka 2005. Pracoval v Oddelení etnomuzikológie (pôvodne Oddelenie hudobnej folkloristiky), kde sa postupne profiloval v rámci formujúcej sa štruktúry špecializácií na problematiku ľudových hudobných nástrojov a nástrojovej hudby. Jeho výskumný záber bol však od začiatku oveľa širší – zahŕňal nielen oblasť tejto špecializácie, ale aj výskumný terén regionalistiky, stredoeurópskych a európskych porovnávacích štúdií, exkurzy do mimoeurópskej hudby, problematiku historických prameňov ľudovej hudby, oblasť teórie a metodológie etnomuzikológie a otázky jej interdisciplinárnych väzieb.

Postupné rozširovanie výskumného záberu, spočiatku na báze etnomuzikológie, neskôr systematickej hudobnej vedy, viedlo k prehĺbenému pohľadu aj na štúdium ľudovej hudobnej kultúry, chápanej jednak v jej vnútornej hudobnožánrovej a štýlovej viacvrstvomosti, jednak v širších vzťahoch k iným hudobnokultúrnym typom („vysoká“, „umelecká“, „profesionálna“, „autorská“ hudba). V spolupráci s manželkou, PhDr. Alicou Elschekovou, CSc., ktorá sa špecializovala na oblasť ľudovej piesne, vytvorili ideálny pracovný tím, zameraný na štúdium ľudovej hudobnej kultúry v jednote vokálnej a inštrumentálnej tradície. Od začiatku O. Elschek rozvíjal paralelne viaceré aktivity etnomuzikológa od terénneho výskumu a dokumentácie regionálno-lokálnych foriem cez spracovanie získaných dát, otázky transkripcie, analýzy, klasifikácie a typológie materiálu, interetnickej a interkultúrnej komparácie, spracovanie poznatkov formou výskumných sond a parciálnych tém až po rozsiahle syntetické zhodnotenie vybraných tematických okruhov. Každú z týchto pracovných fáz sprevádzala reflexia aplikovaných metód a techník výskumu. Vďaka tomu jeho vedecké dielo získalo široký

záber a vysokú mieru komplexnosti, ktorá definovala slovenskú etnomuzikológiu aj v medzinárodných kontextoch.

Z tohto hľadiska ku kľúčovým prácam O. Elscheka patria viaceré syntézy z oblasti ľudovej hudobnej kultúry (*Úvod do štúdia slovenskej ľudovej hudby*, 1962; *Slovenské ľudové piesne a nástrojová hudba*, 1980; spoluautorka A. Elscheková), práce encyklopedického charakteru z etnoorganológie (*Die Volksmusikinstrumente der Tschechoslowakei. Teil 2: Die slowakischen Volksmusikinstrumente*, 1983) a monografické spracovanie vybranej skupiny hudobných nástrojov (*Slovenské ľudové píšťaly a ďalšie aerofóny*, 1991). K týmto prácam patria aj kapitoly vo veľkých interdisciplinárnych syntézach, realizovaných najmä v spolupráci s etnológmi: na niekoľkodielnej monografii *Slovensko III, Ľudová kultúra*, z roku 1975 (*Piesne a hudba*), na regionálnej syntéze *Horehronie: Folklorne prejavy v živote ľudu* z roku 1988 (*Ľudové hudobné nástroje a ľudová nástrojová hudba*), na *Etnografickom atlase Slovenska* z roku 1990 (*Ľudové hudobné nástroje a nástrojová hudba*), na *Encyklopédii ľudovej kultúry Slovenska* z roku 1995 (heslá o hudobných nástrojoch a nástrojovej hudbe), či na monografii *Slovensko – európske kontexty ľudovej kultúry* z roku 2000 (*Ľudová hudba*). Významnou bola spolupráca na rozsiahlej syntéze monograficko-encyklopedického charakteru *Volks- und Populärmusik in Europa* z roku 1992, v ktorej je O. Elschek autorom viacerých kapitol nielen z európskej etnoorganológie a európskych regionálnych nástrojových tradícií, ale aj z dejín európskej etnomuzikológie.

Okrem etnológie rozvíjal spoluprácu v rámci disciplín hudobnej vedy, a to najmä s hudobnou historiografiou a s vybranými odbormi systematickej hudobnej vedy (hudobná akustika, organológia, hudobná teória a d.). Ako spoluautor viacerých kapitol a editor sa zúčastnil na príprave syntetických jednozväzkových *Dejín slovenskej hudby* z roku 1996 (*Slovenská hudba v spoločenskom a kultúrnom kontexte Európy, Počiatky hudby na Slovensku, Ľudové hudobné nástroje a nástrojová hudba*), v anglickej jazykovej mutácii z roku 2003. Je autorom hesiel v medzinárodne rešpektovaných encyklopedických dielach o hudbe (*Musik in Geschichte und Gegenwart*, 1998, *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, 2001).

K významným prácam, ktoré boli buď predstupňom väčších syntéz, alebo z týchto syntéz vyplynuli ako ich ďalšie rozpracovanie, patrí niekoľko zásadných štúdií v rozsahu malých monografií (*Porovnávací úvodná štúdia k európskemu ľudovému viachlasnému spevu*, 1963, *Archaické typy bezdierkových hranových píšťal v severnom Gemeri*, 1978, *Hajdukentänze in Geschichte und Gegenwart*, 1979, *Repertoárová a hudobnoštylistická diferencovanosť pastierskych bezdierkových píšťal v Európe*, 1980 a d.). K podnetným patria práce, ktoré sa dotýkajú metodologických otázok z dejín etnomuzikológie a jej súčasnej podoby (*Stratigraphische Probleme der Volksmusik in den Karpaten und auf dem Balkan*, 1981; *Ideas, Principles, Motivations and Results in East European Folk Music Research*, 1991; *Genetické teórie ľudovej hudby a Kresánkova klasifikácia*, 1993; *Entwicklungswege und Entwicklungsziele der europäischen Volkslied- und Volksmusikforschung*, 1997; *Analytische Verfahren und Schichten in der Volksmusikforschung*, 2000, spoluautorka A. Elscheková; a d.), pričom niektoré z nich vyvolali medziodborovú diskusiu (*Zmeny konceptov a paradigiem v etnografii a antropológii*, 2000).

Záujem o systematickú hudobnú vedu prof. Elschek rozvíjal spočiatku ako súčasť úvah o interdisciplinárnych väzbách a o mieste etnomuzikológie a etnoorganológie

v hudobnovedných systematikách, spojených s hľadaním vlastných riešení (*Hudobnovedná systematika a etnoorganológia*, 1969). Definovanie väzieb etnomuzikológie k ďalším disciplinám hudobnej vedy znamenalo nielen vymedzenie spoločného priestoru na spoluprácu, ale aj ohraničenie ich vlastných špecifik (*Die Beziehung zwischen Musikgeschichtsforschung und Ethnomusikologie*, 1983; *Experimentelle, systematische und vergleichende Musikwissenschaft*, 1994). Tieto práce logicky vyústili do syntézy o vednej oblasti hudobnej vedy, súčasťou ktorej je aj vlastný návrh jej vnútorného usporiadania (*Hudobná veda súčasnosti: Systematika, teória, vývin*, 1984, *Die Musikforschung der Gegenwart, ihre Systematik, Theorie und Entwicklung*, 1992).

Komplementárnou súčasťou Elschekových aktivít sa stala intenzívna edičná a editorská činnosť. O. Elschek bol v rokoch 1963 – 1971 šéfredaktorom *Slovenskej hudby*, časopisu typu hudobnej revue; ako editor pripravil na vydanie viacerých zväzkov vedeckého časopisu / zborníka *Musicologica Slovaca / Musicologica Slovaca et Europaea*. Založil a v rokoch 1993 – 2001 viedol medzinárodný časopis pre systematickú hudobnú vedu *Systematische Musikwissenschaft / Systematic Musicology / Musicologie Systématique* (v spolupráci s A. Schneiderom). V spolupráci s I. Mačákom a E. Stokmannom sa podieľal na sprístupnení etnomuzikologickej bibliografie európskych autorov v desiatich zväzkoch *Musikethnologische Jahresbibliographie Europas* (1966 – 1980); vydal päť zväzkov edície *Musicologica actualis* (1998 – 2002). Spolu s A. Elschekovou pripravili na vydanie Bartókovu zbierku *Slovenské ľudové piesne I – III* (1959, 1970, 2007); z Bartókových článkov a odborných textov edične pripravil tematický výber (*Postrehy a názory* 1965). Zúčastnil sa na príprave, alebo sám pripravil na vydanie niekoľko audiovizuálnych edícií tradičnej hudby zo Slovenska, Maďarska, ale aj z mimoeurópskej hudby (napríklad *Music of the World*, 1991; *Imrich Weiss. The man – his life and his music*, 1994).

Podrobnejšiemu zhodnoteniu vedeckého diela prof. Elscheka ako etnomuzikológa a hudobného systematika spolu s uverejnením jeho kompletnej bibliografie do roku 2001 sa venuje príspevok, uverejnený na inom mieste.¹ Obdobie po roku 2001 sa nesie v znamení finalizácie viacerých dlhoročných výskumných projektov, ako je vydanie III. dielu Bartókovej zbierky *Slovenské ľudové piesne* (2007). Patrí k nim aj monografické spracovanie fujary ako domáceho špecifika a zároveň jedinečného hudobného nástroja v kontexte tradičného európskeho inštrumentára aerofónov, a to v komplexnom pohľade na fujaru ako na hudobný nástroj aj výtvarný artefakt (*Fujara: The Slovak Queen of the European Flutes*, 2007, *Fujara ako výtvarné dielo*, 2009). Po takmer štyridsiatich rokoch sa obnovila aj myšlienka korpusového vydania slovenských ľudových piesní a nástrojovej hudby, tentoraz s výberom materiálu podľa regiónov a hudobných dialektov (*Podpoľanie*, 2002, v spolupráci s L. Mikušovou). Po viacročnom odstupe od posledného zväzku O. Elschek pripravil na vydanie ďalšie dve čísla zborníka *Ethnomusicologicum* (2004, 2005), čím reagoval na potrebu oživenia periodika, slúžiaceho na prezentovanie výsledkov výskumu najmä v oblasti etnomuzikológie a etnochoreológie.

Tematické zameranie a metodologická báza štúdií z tohto obdobia boli usmerňované jednak vzťahom k vybraným disciplinám systematickej hudobnej vedy (napr. *Die*

¹ URBANCOVÁ, Hana: Prínos Oskára Elscheka k európskej muzikológii. In: *Slovenská hudba*, roč. 27, 2001, č. 1, s. 99-119.

Beziehungen zwischen Musikphilosophie und Musikästhetik: Philosophische und musikästhetische Grundlagen der Musikwissenschaft, 2002), jednak ďalším rozpracovaním hudobnoštýlových, teritoriálnych, interetnických a sociálno-kultúrnych kontextov tradičnej slovenskej hudby. Práce z dejín odboru a práce koncepcjno-programového zamerania reflektujú paradigmatické zmeny, ktoré sa odohrali za posledné viac ako polstoročie vývinu muzikológie, etnológie a na ich pozadí aj etnomuzikológie (*Gedankliche Konzepte der musikwissenschaftlichen Forschung*, 2003, *Etnologické reflexie o koncepciách a stereotypoch*, 2004, *Zmena paradigmy a konceptov v európskej etnomuzikológii v minulosti a dnes*, 2004). Edičný návrat k starším publikovaným prácam obsahol jednak tretie, revidované vydanie syntézy o slovenskej ľudovej hudbe z roku 1962, ktoré dnes funguje najmä ako základná pedagogicko-odborná literatúra, pričom nahrádza nedostatok jazykovo dostupných učebníc z tohto odboru, ale tiež anglickú jazykovú mutáciu jednozväzkových dejín slovenskej hudby z roku 1996, ktorá sprístupnila hudobnú históriu Slovenska medzinárodnej muzikologickej komunite a záujemcom zo zahraničia.

Celé doterajšie vedecké dielo Oskára Elscheka je výsledkom mimoriadneho pracovného nasadenia, ale aj myšlienkovvej invencie, metodologickej šírky, koncepcného myslenia a multidisciplinárneho záberu, rozvíjaných v medzinárodnom kontexte. Pre našu generáciu to bola norma, s ktorou sme od začiatku konfrontovali vlastnú výskumnú činnosť; pre mladších kolegov je to záväzok v nadväzovaní na vysoko položený štandard práce muzikológa a etnomuzikológa.

Výberová bibliografia prác Oskára Elscheka za roky 2001 – 2011²

Knížné monografie

Úvod do štúdia slovenskej ľudovej hudby. Bratislava : Hudobné centrum, ³2005, 220 s. (2. vydanie: Národné osvetové centrum, 1996; 1. vydanie: Osvetový ústav, 1962) (spoluautorka A. Elscheková)

Fujara. The Slovak Queen of the European Flutes. Bratislava : Hudobné centrum, 2006, 110 s. Príloha: CD.

Fujara ako výtvarné dielo. Bratislava : ÚEUV, 2009, 209 s.

Kapitoly v monografiách

Ľudové hudobné nástroje a nástrojová hudba. In: Podpoľanie : Ľudové piesne a hudba. (=Corpus musicae popularis Slovacae I) Ed. Oskár Elschek. Zvolen : Podpoľianske osvetové stredisko, 2002, s. 343-434.

Slovak Music in the Social and Cultural Context of Europe. In: Elschek, Oskár (ed.): A History of Slovak Music : From the Earliest Times to the Present. Bratislava : Veda – Vydavateľstvo SAV, 2003, s. 15-44.

The Beginning of Music in Slovakia. In: Elschek, Oskár (ed.): A History of Slovak Music : From the Earliest Times to the Present. Bratislava : Veda – Vydavateľstvo SAV, 2003, s. 45-53.

² Komplettná bibliografia O. Elscheka do roku 2001 je uverejnená v rámci príspevku: URBANCOVÁ, Ref. 1, s. 108-119.

Folk Musical Instruments and Instrumental Music. In: Elschek, Oskár (ed.): A History of Slovak Music : From the Earliest Times to the Present. Bratislava : Veda – Vydavateľstvo SAV, 2003, s. 482-504.

Mediálna spoločnosť: jej kultúra, umenie a hudba. In: Elschek, Oskár (ed.): Multimediálna spoločnosť na prahu 21. storočia: jej kultúra, umenie, hudba a neprekonané problémy. Bratislava : ASCO Art & Science, 2005, s. 13-138.

Štúdie v časopisoch a zborníkoch

Reminiscencie a perspektívy k 80. výročiu vzniku Katedry hudobnej vedy UK. In: Slovenská hudobná veda (1921 – 2000) : minulosť, súčasnosť a perspektívy. Ed. Lubomír Chalupka. Bratislava : Katedra hudobnej vedy FiF UK, 2001, s. 33-42.

Kultúrne dedičstvo a UNESCO. In: Tradícia a súčasnosť. Bratislava : Národné osvetové centrum, 2002, s. 9-13.

Concepts and Strategies of Sound Archives in the Past and Present. In: Music Archiving in the World : Papers presented at the Conference on the Occasion of the 100th Anniversary of the Berlin Phonogramm-Archiv. Eds. Gabriele Berlin, Artur Simon. Berlin : Verlag für Wissenschaft und Bildung (VWB), 2002, s. 426-434.

Ciele a úlohy seminára o stredoeurópskej tradičnej hudbe a tanci a niektoré globálne aspekty. In: Stredoeurópske štýly tradičnej hudby a tanca : 29. Seminarium Ethnomusicologicum 2002. / Zborník z 29. etnomuzikologického seminára. (=Musicologica actualis 5) Ed. Oskár Elschek. Bratislava : Etnomuzikologické oddelenie Ústavu hudobnej vedy SAV; Trnava : Katedra etnológie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave; ASCO Art & Science, 2002, s. 11-18.

Má stredoeurópsky inštrumentár svoje zvláštnosti? In: Stredoeurópske štýly tradičnej hudby a tanca: 29. Seminarium Ethnomusicologicum 2002. / Zborník z 29. etnomuzikologického seminára. Ed. Oskár Elschek. Bratislava : Etnomuzikologické oddelenie Ústavu hudobnej vedy SAV; Trnava : Katedra etnológie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave; ASCO Art & Science, 2002, s. 70-83.

Europa der Regionen? Die Regionen Europas – ihre geschichtliche, kulturelle und ethnische Infrastruktur. In: European Folk Art. Ed. Oskár Elschek. Bratislava : ASCO Art & Science, 2002, s. 29-31.

Volks- und Tanzmusik des 17. – 19. Jahrhunderts und ihre Reflexion in der Kunstmusik Mitteleuropa. In: European Folk Art. Ed. Oskár Elschek. Bratislava : ASCO Art & Science, 2002, s. 32-34.

Die Beziehungen zwischen Musikphilosophie und Musikästhetik : Philosophische und musikästhetische Grundlagen der Musikwissenschaft. In: Musicologica Istropolitana I. Ed. Marta Hulková, Lubomír Chalupka. Bratislava : Stimul; Katedra hudobnej vedy FiFUK, 2002, s. 11-24.

Corpus Musicae Popularis Slovacae. In: Podpoľanie : ľudové piesne a hudba. (=Corpus musicae popularis Slovacae I) Ed. Oskár Elschek. Zvolen : Podpoľianske osvetové stredisko, 2002, s. 5-11.

Integrácia ľudovej hudby do mestskej zábavnej hudby. In: Slovenská hudba, roč. 29, 2003, č 3-4, s. 516-524.

Gedankliche Konzepte der musikwissenschaftlichen Forschung. In: Musicologica Istropolitana II. Ed. Marta Hulková. Bratislava : Stimul; Katedra hudobnej vedy FiFUK, 2003, s. 11-29.

Klang- und Stilbereiche der instrumentalen Volksmusik. In: Studia instrumentorum musicae popularis. Zv. XII. Eds. Erich Stockmann, Andreas Michel, Eszter Fontana. Leipzig : Grassi Musik-Instrumentenmuseum, 2004, s. 9-26.

Mitteleuropas Beitrag zur Stilentwicklung und Geschichte der europäischen Musik. In: Muzikološki zbornik, roč. 40, 2004, č. 1-2, s. 53-72.

- Etnologické reflexie o koncepciách a stereotypoch. In: Slovenský národopis, roč. 52, 2004, č. 1, s. 65-71.
- Gender-Forschung in der Musikethnologie : Ghettoisierung oder Erweiterung der Forschung? In: Die Frau als Mittel in traditionellen Kulturen. Wien : Institut für Volksmusikforschung und Ethnomusikologie, 2004. s. 11-24.
- Zmena paradigmy a konceptov v európskej etnomuzikológii v minulosti a dnes. In: Ethnomusicologicum III. 30. etnomuzikologický seminár : výskumy v teréne, študijné plány etnológie a etnomuzikológie, teória a metodológia. Ed. Oskár Elsček. Bratislava : ASCO Art & Science, 2004, s. 219-227.
30. etnomuzikologický seminár: otázky pre súčasnosť. In: Ethnomusicologicum III. 30. etnomuzikologický seminár: výskumy v teréne, študijné plány etnológie a etnomuzikológie, teória a metodológia. Ed. Oskár Elsček. Bratislava : ASCO Art & Science, 2004, s. 7-9.
- Empirische Musikwissenschaft : Rezeption und systematische Untersuchung der medialen „World Music“. In: Musicologica Istropolitana III. Ed. Marta Hulková. Bratislava : Stimul; Katedra hudobnej vedy FiFUK, 2004, s. 11-47.
- Výskumné techniky a interpersonálna komunikácia: dotazníky. In: Ethnomusicologicum IV. Empirický výskum v etnomuzikológii, etnológii a folkloristike. Ed. Oskár Elsček. Bratislava : ASCO Art & Science, 2005, s. 131-138.
- Empirický výskum? Empirische Forschung? Empirical Research? In: Ethnomusicologicum IV. Empirický výskum v etnomuzikológii, etnológii a folkloristike. Ed. Oskár Elsček. Bratislava : ASCO Art & Science, 2005, s. 5-10.
- Minulosť a súčasnosť hudobnohistorického bádania na Slovensku. In: Slovenská hudba, roč. 31, 2005, č. 2, s. 122-128.
- Fujara – „mytológia“, či reálna existencia? In: Remeslo, umenie, dizajn, roč. 7, 2006, č. 1, s. 28-30.
- Hudba, umenie, politika a totalizmus v strednej Európe. In: Slovenská hudba, roč. 32, 2006, č. 1, s. 5-15.
- „Slovenská hudba“, slovenská hudobná publicistika, hudobné a hudobnovedecké časopisy. In: Slovenská hudba, roč. 34, 2008, č. 1, s. 5-9.
- Ein Rückblick auf die Entwicklungswege der Musikforschung – zum Jubiläum von Albrecht Schneider. In: Musicologica Istropolitana VIII – IX. Ed. Marta Hulková. Bratislava : Katedra hudobnej vedy FiFUK, 2009 – 2010, s. 245-261.

Editorská činnosť

- European Folk Art. Summaries. Ed. Oskár Elsček. Bratislava : ASCO Art & Science, 2002, 108 s.
- Stredoeurópske štýly tradičnej hudby a tanca : 29. Seminarium Ethnomusicologicum 2002 / Zborník z 29. etnomuzikologického seminára. (=Musicologica actualis 5) Ed. Oskár Elsček. Bratislava : Etnomuzikologické oddelenie Ústavu hudobnej vedy SAV; Trnava : Katedra etnológie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave; ASCO Art & Science, 2002, 159 s.
- A History of Slovak Music : From the Earliest Times to the Present. Bratislava : Veda – Vydavateľstvo SAV, 2003, 662 s.
- Ethnomusicologicum III. 30. etnomuzikologický seminár: výskumy v teréne, študijné plány etnológie a etnomuzikológie, teória a metodológia. Ed. Oskár Elsček. Bratislava : ASCO Art & Science, 2004, 230 s.
- Ethnomusicologicum IV. Empirický výskum v etnomuzikológii, etnológii a folkloristike. Ed. Oskár Elsček. Bratislava : ASCO Art & Science, 2005, 225 s.
- Multimediálna spoločnosť na prahu 21. storočia: jej kultúra, umenie, hudba a neprekonané problémy. Ed. Oskár Elsček. Bratislava : ASCO Art & Science, 2005, 367 s.

Podpoľanie : Ludové piesne a hudba. (=Corpus musicae popularis Slovacae I) Ed. Oskár Elschek. Zvolen : Podpoľianske osvetové stredisko, 2002, 486 s.

Béla Bartók: Slovenské ľudové piesne III. Eds. Oskár Elschek, Alica Elscheková. Bratislava : ASCO & Art Science, 2007, 775 s.

Rôzne

Slovakia. [Heslo] In: The New Grove Dictionary of Music and Musicians, Vol 23. Second edition. Ed. Stanley Sadie. New York : Oxford University Press, 2001, s. 512-522.

Absencia kultúrnosti. In: Hudobný život, roč. 34, 2002, č. 3, s. 5-7.

Ľudová umelecká tradícia a európske hudobné kontexty v 21. storočí. 10. európska konferencia Medzinárodnej organizácie pre ľudové umenie UNESCO v Trenčianskych Tepliciach. In: Hudobný život, roč. 34, 2002, č. 9, s. 7-9.

Ako som ich videl ja. In: Marián Plavec: Majstri : výrobcovia ľudových hudobných nástrojov na Slovensku. Bratislava : Eurolitera, 2003, s. 424-429.

Grand Prix Svetozára Stračinu 2007. In: Hudobný život, roč. 39, 2007, č. 6, s. 28.

Multimediálny kraj a jeho ľudia. In: Sme, 7. 2. 2008, č. 32, s. 18.

Hana Urbancová